

ТРОМЈЕСЕЧНИ БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД QUARTERLY GROSS DOMESTIC PRODUCT

Бруто домаћи производ (БДП) у другом тромјесечју 2018. године у односу на друго тромјесечје 2017. године има позитивну стопу раста од 3,6%.

Посматрано по подручјима класификације дјелатности груписаним на ниво А10, у другом тромјесечју 2018. године бруто додата вриједност реално је већа у подручјима: (G,H,I) *Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство* за 6,2%, (F) *Грађевинарство* за 5,3%, (B,C,D,E) *Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање ел. енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације животне средине* за 4,1%, док је реално мања у подручју (C) *Прерађивачка индустрија* за 2,2%.

Gross domestic product (GDP) in the second quarter of 2018, compared to the second quarter of 2017, has a positive growth rate of 3.6%.

By section of the Classification of Economic Activities aggregated at the level A10, in the second quarter of 2018, Gross value added increased in real terms in the following sections: (G,H,I) *Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transport and storage; Accommodation and food services activities* by 6.2%, (F) *Construction* by 5.3%, (B,C,D,E) *Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning production and supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities* by 4.1%, while a decrease in real terms was recorded in the section (C) *Manufacturing* by 2.2%.

1. ТРОМЈЕСЕЧНИ БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, СТОПЕ РЕАЛНОГ РАСТА QUARTERLY GROSS DOMESTIC PRODUCT, REAL GROWTH RATES

	2016				2017 ¹⁾				2018 ²⁾		%
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	
	Недесезонирани подаци, промјене у односу на исто тромјесечје претходне године	3,0	2,6	4,0	4,5	2,9	3,1	3,2	3,0	3,1	
Десезонирани подаци, промјене у односу на претходно тромјесечје	2,0	0,2	1,5	0,7	0,4	0,4	1,6	0,5	0,6	0,9	<i>Seasonally adjusted data, changes compared to the previous quarter</i>

Тромјесечни бруто домаћи производ је обрачунат по производном приступу а исказан у текућим цијенама, у цијенама претходне године и у цијенама 2015. године (ланчано повезане вриједности). Обрачун је изведен на нивоу области и подручја Класификације дјелатности КД БиХ 2010, која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ Статистичкој класификацији дјелатности NACE Rev 2. Бруто домаћи производ представља суму бруто додатих вриједности свих дјелатности укупне економије умањену за услуге финансијског посредовања индиректно мјерене (FISIM) и увећану за нето порезе (порези на производе минус субвенције на производе). Обрачун тромјесечног БДП-а се заснива на истим принципима и дефиницијама као и годишњи обрачун, односно на методолошким основама Европског система рачуна из 2010. године (European System of Accounts - ESA 2010), као и на приручницима за тромјесечне националне рачуне Међународног монетарног фонда и Евростата.

За обрачун тромјесечног БДП коришћена је метода екстраполације на бруто вриједност производње и међуфазну потрошњу. Главни извори података су резултати званичних статистичких активности (пољопривреде, индустрије, грађевинарства, трговине, угоститељства, саобраћаја, плата и запослених, цијена, спољне трговине итд.) и административни извори података (tromјесечни финансијски извјештаји предузећа, Министарство финансија Републике Српске, Агенција за банкарство Републике Српске, Агенција за осигурање Републике Српске итд.).

Усклађивање БДП-а обрачунаог у тромјесечној и годишњој периодици врши се након објављивања годишњих података примјеном пропорционалне Denton методе (минимизирањем апсолутних разлика кроз релативно подешавање тромјесечних података – текуће тромјесече у односу на претходно) чиме се постиже конзистентност тромјесечних и годишњих серија података при чему је сума вриједности четири тромјесечја једнака вриједности добијеној годишњим обрачуном.

Десезонирање је процес декомпозиције временских серија којим се отклања утицај сезонских флукуација на њихово кретање. Серије података су сезонски подешене на највишем нивоу агрегације, користећи директну методу, TRAMO/SEATS метод у оквиру JDEMETRA+ програма.

Тромјесечни подаци текуће године су подложни промјенама до објављивања података за четврто тромјесече. Послије објављивања података за четврто тромјесече, тромјесечни подаци су подложни промјени само у циљу усклађивања са годишњим подацима.

Због заокруживања, сумарни искази у саопштењу не слажу се увијек са збиром заокружених појединачних података.

Quarterly Gross domestic product is calculated using the production approach, and it is shown at current prices, at previous year prices and at prices of 2015 (chain-linked values). The calculation is performed at the level of divisions and sections of the Classification of Economic Activities KD BH 2010, which is in its content and structure completely harmonised with the EU Classification of Economic Activities NACE Rev 2. Gross domestic product represents a sum of gross value added of all activities of total economy minus financial intermediation services indirectly measured (FISIM) plus net taxes (taxes on products minus subsidies on products). The calculation of quarterly GDP is based on the same principles and definitions as annual calculation, that is, on the methodological basis of the European System of Accounts of 2010, as well as on manuals for quarterly national accounts of the International Monetary Fund and Eurostat.

For the calculation of quarterly GDP, the method of extrapolation on output and intermediate consumption was used. Main sources of data are results of official statistical activities (agriculture, industry, construction, trade, hotels and restaurants, transport, data on wages and employees, prices statistics, external trade statistics, etc.) and administrative sources of data (quarterly financial reports of enterprises, Ministry of Finance of Republika Srpska, Banking Agency of Republika Srpska, Insurance Agency of Republika Srpska etc.).

Harmonisation of GDP calculated quarterly and annually is carried out upon the publishing of annual data, using the proportional Denton method (by minimising absolute differences through relative adjustment of quarterly data – current quarter compared to the previous), in order to achieve the consistency of quarterly and annual series of data, with the sum of values of the four quarters being equal to the value obtained through the annual calculation.

Seasonal adjustment is a process of decomposition of time series, used to remove the effects of seasonal fluctuations on their trends. Series of data are seasonally adjusted at the highest level of aggregation, using the direct method, using the TRAMO/SEATS method as implemented in the JDEMETRA+ programme.

Quarterly data for the current year are prone to changes to the moment of the publishing of data for the fourth quarter. After the publishing data for the fourth quarter, quarterly data are prone to changes only for the purpose of harmonisation with annual data.

Because of rounding, summary accounts in the release do not always match the sums of rounded individual data.

2. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, ТЕКУЋЕ ЦИЈЕНЕ
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, CURRENT PRICES

хиљ. КМ/thous. КМ

		2017 ¹⁾			2018 ²⁾			
		II	III	IV	I	II		
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	203 985	226 391	222 052	197 019	214 989	A	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
B, C, D, E	Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	468 445	504 829	523 921	473 382	474 803	B, C, D, E	<i>Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i>
	Од тога: С Прерађивачка индустрија	281 462	303 697	304 750	249 216	282 045		<i>Of which: C Manufacturing</i>
F	Грађевинарство	130 523	145 371	172 992	88 511	140 600	F	<i>Construction</i>
G, H, I	Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	418 706	460 791	430 942	372 078	449 640	G, H, I	<i>Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transport and storage; Accommodation and food services activities</i>
J	Информације и комуникације	119 065	120 625	113 364	110 603	121 127	J	<i>Information and communication</i>
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	82 589	84 623	84 942	82 894	89 308	K	<i>Financial and insurance activities</i>
L	Пословање некретнинама	106 693	107 125	108 966	109 262	110 172	L	<i>Real estate activities</i>
M, N	Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	76 485	78 020	79 150	76 481	79 074	M, N	<i>Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities</i>
O, P, Q	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	425 512	445 242	436 859	431 061	437 728	O, P, Q	<i>Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities</i>
R, S	Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	62 754	63 940	66 596	65 175	66 857	R, S	<i>Arts, entertainment and recreation; Other service activities</i>
	FISIM (минус)	58 672	45 400	50 526	53 278	61 535		<i>FISIM (minus)</i>
	БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	2 036 086	2 191 557	2 189 258	1 953 189	2 122 763		<i>GROSS VALUE ADDED</i>
	Порези на производе минус субвенције на производе	438 999	443 027	455 413	467 708	479 510		<i>Taxes on products minus subsidies on products</i>
	БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	2 475 085	2 634 584	2 644 672	2 420 896	2 602 272		<i>GROSS DOMESTIC PRODUCT</i>

3. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, У ЦИЈЕНАМА ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, AT PREVIOUS YEAR PRICES

хиљ. КМ/thous. КМ

		2017 ¹⁾			2018 ²⁾			
		II	III	IV	I	II		
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	209 546	227 224	219 733	196 204	214 603	A	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
B, C, D, E	Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	446 316	473 180	493 569	470 230	491 878	B, C, D, E	<i>Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i>
	Од тога: С Прерађивачка индустрија	279 082	295 349	301 734	237 054	278 227		<i>Of which: C Manufacturing</i>
F	Грађевинарство	126 497	138 312	163 840	87 854	138 905	F	<i>Construction</i>
G, H, I	Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	413 822	456 496	423 469	368 983	445 615	G, H, I	<i>Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transport and storage; Accommodation and food services activities</i>
J	Информације и комуникације	119 055	118 448	111 009	110 344	120 386	J	<i>Information and communication</i>
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	77 638	79 195	78 014	81 644	85 453	K	<i>Financial and insurance activities</i>
L	Пословање некретнинама	105 152	106 041	106 222	107 399	108 663	L	<i>Real estate activities</i>
M, N	Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	75 541	77 881	78 119	75 377	78 221	M, N	<i>Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities</i>
O, P, Q	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	441 599	454 166	447 208	430 049	434 814	O, P, Q	<i>Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities</i>
R, S	Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	58 144	59 432	60 715	62 913	64 911	R, S	<i>Arts, entertainment and recreation; Other service activities</i>
	FISIM (минус)	59 290	46 414	51 063	51 357	60 246		<i>FISIM (minus)</i>
	БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	2 014 021	2 143 961	2 130 835	1 939 640	2 123 203		<i>GROSS VALUE ADDED</i>
	Порези на производе минус субвенције на производе	442 967	451 677	458 639	450 316	461 679		<i>Taxes on products minus subsidies on products</i>
	БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	2 456 988	2 595 638	2 589 474	2 389 955	2 584 882		<i>GROSS DOMESTIC PRODUCT</i>

4. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, У ЦИЈЕНАМА 2015. ГОДИНЕ (ЛАНЧАНО ПОВЕЗАНЕ ВРИЈЕДНОСТИ)³⁾
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, AT PRICES OF 2015 (CHAIN-LINKED VALUES)³⁾

хиљ. КМ/ thous. КМ

		2017 ¹⁾			2018 ²⁾			
		II	III	IV	I	II		
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	211 906	229 782	222 208	200 412	219 205	A	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
B, C, D, E	Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	428 854	454 667	474 258	426 844	446 495	B, C, D, E	<i>Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i>
	Од тога: С Прерађивачка индустрија	250 234	264 819	270 544	208 601	244 831		<i>Of which: C Manufacturing</i>
F	Грађевинарство	124 764	136 417	161 596	83 089	131 371	F	<i>Construction</i>
G, H, I	Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	407 940	450 008	417 450	358 877	433 410	G, H, I	<i>Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transport and storage; Accommodation and food services activities</i>
J	Информације и комуникације	119 895	119 283	111 791	110 345	120 387	J	<i>Information and communication</i>
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	76 945	78 489	77 318	75 599	79 125	K	<i>Financial and insurance activities</i>
L	Пословање некретнинама	105 522	106 415	106 596	105 799	107 044	L	<i>Real estate activities</i>
M, N	Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	72 715	74 967	75 196	71 562	74 262	M, N	<i>Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities</i>
O, P, Q	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	442 388	454 977	448 007	440 302	445 181	O, P, Q	<i>Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities</i>
R, S	Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	58 545	59 843	61 134	58 508	60 366	R, S	<i>Arts, entertainment and recreation; Other service activities</i>
	FISIM (минус)	56 520	44 246	48 677	49 353	57 896		<i>FISIM (minus)</i>
	БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	1 992 954	2 121 535	2 108 546	1 881 695	2 059 774		<i>GROSS VALUE ADDED</i>
	Порези на производе минус субвенције на производе	438 575	447 199	454 092	448 860	460 186		<i>Taxes on products minus subsidies on products</i>
	БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	2 431 528	2 568 742	2 562 642	2 329 766	2 519 784		<i>GROSS DOMESTIC PRODUCT</i>

5. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, СТОПЕ РЕАЛНОГ РАСТА, ПРОМЈЕНЕ У ОДНОСУ НА ИСТО ТРОМЈЕСЕЧЈЕ ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, REAL GROWTH RATES, CHANGES COMPARED TO THE SAME QUARTER OF THE PREVIOUS YEAR

%

		2017 ¹⁾			2018 ²⁾			
		II	III	IV	I	II		
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	-5,4	-4,9	-5,8	1,1	3,4	A	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
B, C, D, E	Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	4,7	1,7	2,4	5,0	4,1	B, C, D, E	<i>Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i>
	Од тога: С Прерађивачка индустрија	7,1	8,3	9,1	-2,1	-2,2		<i>Of which: C Manufacturing</i>
F	Грађевинарство	7,0	9,3	7,8	6,4	5,3	F	<i>Construction</i>
G, H, I	Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	7,5	8,9	8,8	4,2	6,2	G, H, I	<i>Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transport and storage; Accommodation and food services activities</i>
J	Информације и комуникације	0,6	-0,5	0,1	-0,2	0,4	J	<i>Information and communication</i>
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	6,3	7,6	8,9	2,5	2,8	K	<i>Financial and insurance activities</i>
L	Пословање некретнимама	3,1	3,5	2,9	1,1	1,4	L	<i>Real estate activities</i>
M, N	Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	1,7	4,2	3,2	1,7	2,1	M, N	<i>Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities</i>
O, P, Q	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	0,9	1,6	0,9	0,9	0,6	O, P, Q	<i>Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities</i>
R, S	Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	6,9	7,2	7,2	3,0	3,1	R, S	<i>Arts, entertainment and recreation; Other service activities</i>
	FISIM (минус)	4,4	5,7	6,6	1,7	2,4		<i>FISIM (minus)</i>
	БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	3,0	3,2	3,0	2,8	3,4		<i>GROSS VALUE ADDED</i>
	Порези на производе минус субвенције на производе	3,4	3,3	3,1	4,8	4,9		<i>Taxes on products minus subsidies on products</i>
	БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	3,1	3,2	3,0	3,1	3,6		<i>GROSS DOMESTIC PRODUCT</i>

¹⁾ Претходни подаци / *Preliminary data*

²⁾ Процјена / *Estimate*

³⁾ Подаци су неадитивни, односно, збир података по нижим нивоима није једнак податку на вишем нивоу агрегације
Data are non-additive, that is, the sum of data for lower levels does not equal the data on the higher level of aggregation

Саопштење припремила: Драгана Куновац
e-mail: dragana.kunovac@rzs.rs.ba

Prepared by: Dragana Kunovac
e-mail: dragana.kunovac@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д – Тел. +387 51 332 700 – Владан Сибиновић, главни уредник – Излази тромјесечно – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – Е-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 – Vladan Sibinović, Editor in chief – Quarterly periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged